

شەرقاسمەن اتەشتىڭ نۇرلاندى استى اسپاننىڭ

□ چاڭ حايىڭ

1949 - جىلى 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنى جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكىسى قۇرۇلدى، "شەرقاسمەن اتەشتىڭ نۇرلاندى استى اسپاننىڭ". جۇڭخۇا خالىق وسدان باستاپ ھەسكە كۆتەردى، جۇڭخۇا ۇلتى دامۇندىك، ھالا باسۇندىك جاڭا تارىخىي "ئاۋىرتىن باستادى.

1949 - جىلى 9 - ئاينىڭ 25 - كۈنى شىنجاڭ بەيىت ازات بولدى. بۇل شىنجاڭ تارىخىدا داۋىر بولغىش مانىگە يە بۇرلىس ئۇيىنى ۇرى جۇڭگو خالىقلىق ازاتلىق سىتەرى مەن وتانىڭ ئۇتاشتى سىتەرىدىكى بىر كەلىلى مۇس. ول شىنجاڭداى ۇر ۇلت خالىقلىق ەزگىگە ۇشرا. ەن، قاناۇغا ۇشراەن، قۇلدانۇغا ۇشراەن ايانىشتى تەاعدىرىن تۇبەگەبىلى وزگەرتتى، شىنجاڭنىڭ كۇلدەنۇگە، ھالا باسۇغا بەت ۇنىڭ نۇرلى بولاشەن اشى.

70 جىلدىن بەرى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ بارمەندى باشلىنىدىن، وتانىمىز ۇلى شاھراەننىڭ مەبىرلى قۇشاعىدا، شىنجاڭ سوتسىيالىزم داھىل جولىدا تارىختان وشەيتىن كورگەم داستان جازدى.

پارتىيا 18 - قۇرۇلتاينان بەرى، شىي جىنيڭ جولداستى ۇيىقى تەكەن پارتىيا ورتالىق كومىتە- تى شىنجاڭ قىزمەتتەن وسكەلەك ۇمان بەردى، باس شۇجى شىي جىنيڭ باستان - اياق شىنجاڭغا مۇسبەتلىك ارناپ، شىنجاڭداى ۇر ۇلت خالىقن كوكەينە ساقتاپ، ۇزى ارنايى شىنجاڭغا كەلىپ قىزمەت تەكشەردى، ورتالىقنىڭ شىنجاڭ قىزمەتى جولىدىكى 2 - رەتكى 1- گىمە "ماجلىسلىن باسقارپ اشى، 12 - كەزەكتى مەملىكەتلىك خالىق قۇرۇلتاينىڭ 5 - رەتكى ماجلىسىدە شىنجاڭ ۇلكىدەر ۇيرەمسىنىڭ تالقىسنا قاتناشپ، بىر قىدىرۇ ماڭزىدى "سوز سويلەپ، بىر قىدىرۇ ماڭزىدى نۇسقاۋ بەردى، قوغام ورنىقىلىقى مەن باياندى تىنىشىقتى شىنجاڭ قىزمەتلىك باس نىساناسى تەپ تۇرقاتىدىرىپ، شىنجاڭنىڭ پارتىيا مەن مەملىكەت قىزمەتلىك جالىي جامعايدىداى ماڭزىدى ورنىن ونان ارى ايقىنادى، جاڭا داۋىردەكى پارتىيا نىڭ شىنجاڭدى چونگە ساۋ جالىي جوياسن بايىتى جانە دامىتى، پارتىيانىڭ شىنجاڭ قىزمەتتە دەگى بەلەسەن ورناتتى.

شىنجاڭداى ۇر ۇلت كادىر - جۇرتشىلىقى شىي جىنيڭنىڭ جاڭا داۋىر جۇڭخوشا سوتسىيالىزم يدەياسىن چەتەكشى تەتۇگە تاباندى بولپ، جاڭا داۋىردەگى پارتىيانىڭ شىنجاڭدى چونگە ساۋ جالىي جوياسن جان - جاقنى دايبەكلىدىرىپ، ورنىقىلىق، دامۇداى ئۇرلى قىز- مەنتەردى بىر ئۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرىلەتپ، پارتىيا ورتالىق كومىتەتنىڭ ئۇرلى شەشىدە- رىنىك، ورنالاشتۇرۇلارنىڭ شىنجاڭغا تىياتاقناپ تامىر تارتۇتىن بۇلجىماي ىلگەرىلەتتى، تىياتاد قۇت قۇسادى!

دۇنيە جاڭاردى

1 1949 - جىلى 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنى شىنجاڭداى ۇر ۇلت خالىق بۇكۇل ھل خالىقىمەن بىرگە جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكىسىنىڭ قۇرۇلغاندىن قارىس- ىدى. 10 - ئاينىڭ 20 - كۈنى جۇڭگو خالىق ازاتلىق ارىياسى 1 - دالا ارىياسىنىڭ 1 - بولمىس دىجۇما (غازبىرغى) ئۇرۇمچى قالاسى، چىتى، ۇر ۇلت ۇر سالا بۇقاراسى جولىدە ھكى جامىندا ئۇرۇم قارىس ىدى.

2 1949 - جىلى 12 - ئاينىڭ 17 - كۈنى شىنجاڭنىڭ پارتىيا، ۇكىمەت، ارىما باشلىارى مەن ۇر ۇلت، ۇر سالا ۇلكىدەرى پىرات تەكشەمسىدە ئۇرۇم، اسكەرى بولمىدى كوزەم كەشەردى. 12 - ئاينىڭ 17 - كۈنى شىنجاڭ ۇلكىلىك خالىق ۇكىمەتى مەن شىنجاڭ اسكەرى رايونى رەسمى قۇرۇلدى.

3 1955 - جىلى 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ۇر ۇلت بۇقاراسى ۇن ايتىپ، بىي يىلەپ جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكىسى قۇرۇلغاندىن 6 جىلدەمەن جانە شىنجاڭ ۇيغۇر ئۇتونومىيالى رايونى قۇرۇلغاندىن قۇتقاندى.

4 ئازاتلىقنىڭ ھالقى كەزىدە، بىلىم دەڭگەيى جالىيە نوسەن تەكشۈرۈلەنەتەن، شارۋالار سايلاندا " بۇرشاق تاشاپ سايلان" سىياقتى ادەستەردى فول- مادتان، سۇرەتتە، 1982 - جىلى كۈنە"شار ئۆزەننىڭ سەمەن رايونى 7 - ئۆزەننىڭ 3 - قىسمانىداى ەكشىلەر بۇرشاق تاشاپ سايلان چۇرگۇزۇدە.

5 1958 - جىلى قۇرۇان ئۆلم ئاي يوقەرىلەمەن بىرگە، جىلدىرىندا شىنجاڭ 1 - شىدە ئوقۇشلىق فابرىكىسىنىڭ ايل جۇمىشلارى ۇندىرىس ۇستىدە، كەزىدە بىر ئال شەدە دە.

6 ۋەتكەن مەسىدە 50 - جىلدىرىندا شىنجاڭ 1 - شىدە ئوقۇشلىق فابرىكىسىنىڭ ايل جۇمىشلارى ۇندىرىس ۇستىدە، كەزىدە بىر ئال شەدە دە.

